

Катерина ВАКАРЧУК
кандидат політичних наук, доцент
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
м. Одеса, Україна
ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0001-7352-5316>

ВПЛИВ РОСІЙСЬКОЇ ПРОПАГАНДИ НА СПРИЙНЯТТЯ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ В КРАЇНАХ ЛАТИНСЬКОЇ АМЕРИКИ

Повномасштабне вторгнення РФ до України 24 лютого 2022 року змінило міжнародний порядок та безпеку в світі. Гібридна та інформаційна війна переросла в іншу агресивну фазу, винятком не стали і країни Латинської Америки, які залишаються найбільш привабливим та адаптивним споживачем російської пропаганди. Незважаючи на географічну віддаленість України від Латинської Америки важливо бути присутнім в іспаномовному інформаційному просторі. Російська пропаганда пустивши глибоке коріння в країнах Латинської Америки, дискредитує імідж України, як незалежної держави на міжнародній арені. Російську агресію щодо України країни Латинської Америки сприймають по-різному. Деякі країни підтримали Україну, як Чилі та Уругвай, Гватемала більшість, заявили про нейтралітет, а от Венесуела, Куба та Нікарагуа – давні союзники кремля в регіоні.

У країнах Латинської Америки сформувалася досить низька якість медіапродукту, це визвано давніми традиціями політики нейтралітету, та невтручання у конфлікти та війни у всьому світі, більшій концентрації на внутрішніх проблемах, а не на зовнішніх. Споживачі російських іспаномовних ЗМІ часто обирають хоч візуально якісний контент, однак у більшості випадків він є дезінформацією. Основними постачальниками проросійського новинного контенту є Russia Today, Sputnik і РІА-Новості та ін., які об'єднуються та займаються взаємоцитуванням.

Іспаномовне видання Russia Today російського державного ЗМІ та його клоновані сайти, просувають кремлівські наративи та фейкові новини, поширюють неправдиву інформацію про війну росії в Україні, виправдовуючи атаки російських військ на цивільні об'єкти в Україні. Клонований сайт Sputnik (іспанська версія sputnikglobe.com), ретранслює новини під брендом «Новини з Латинської Америки». Sputnik поширює російську дезінформацію, антизахідні та антиєвропейські наративи, виправдовує війну росії в Україні, формує антизахідні та антиамериканські нарації в більшості країн Латинської Америки. RT та Sputnik мають величезну аудиторію у таких соціальних мережах, як

Facebook та Twitter, публікують коментарі офіційних представників рф або їхніх союзників, транслуючи версію, яка вигідна росії (Вигодянська, 2024).

Для росії зручно поширювати наратив, що «це не ваша війна», продовжуючи продавлювати минулі здобутки Радянського Союзу. Російський наратив, направлений і проти США, звучить у пресі, так ніби то, США і Європа використовували ресурси регіону, апелюючи до колоніального минулого. Основним наративом стало те, що уся провина початку війни належить США і НАТО, а термін «війна» та «вторгнення» відсутній в медіа просторі, а традиційно вже – «спеціальна військова операція», «денацифікація» та «демилітаризація». Також багато повідомлень лунають про дискредитацію української армії та ЗСУ, по типу, що «Росія гарантує дотримання режиму припинення вогню, незважаючи на українські бомбардування» та «Україна погрожує мирному населенню» (Vakarchuk, Nikolaieva 2024).

Ще одним вагомим індикатором розповсюдження російської пропаганди є посольства росії в Латинській Америці, які координують посилення прокремлівських меседжів, поширення антиамериканських наративів і розвиток партнерства між російськими державними ЗМІ, місцевими ЗМІ та радіостанціями, посольствами проросійських країн у регіоні. У квітні 2025 року рф провела низку публічних заходів у рамках відзначення «багаторічної дружби» з країнами регіону, акцентуючи увагу історії відносин ще з часів російської імперії. Так, під час відкриття виставки глава російського МЗС Лавров заявив, що РФ підтримує «прагнення латиноамериканських країн до суверенітету» та виступає за посилення їхньої ролі в «багатопольному світі». Кремль позиціонує співпрацю з регіоном як «прагматичну і позбавлену ідеології», фактично намагаючись легалізувати свою присутність через культурні, економічні та історичні наративи (Албул, 2025).

Звісно Україна робить все можливе для протидії російській пропаганді, створено сайт з перевірки фактів та спростування російських наративів. StopFake.org є частиною Міжнародної мережі фактчекінгу (IFCN) і перевіряє інформацію для платформи Meta (Facebook) як третій партнер, створений 24 лютого 2023 року. Тут публікуються матеріали, які кидають виклик тому, що називається брехливою російською пропагандою, опублікованою ЗМІ в країнах Латинської Америки іспанською мовою.

Створено іспаномовний новинний контент на інтернет-ресурсі «Мілітарний» 1 травня 2023 року, де команда порталу запустила іспаномовну версію Twitter та Telegram. З'явилася і повноцінна іспанська версія стрічки новин на сайті MIL.IN.UA. Іспаномовний читач буде отримувати не лише інформацію про війну в Україні, а й глобальні новини оборонної тематики. «Мілітарний» – це медіа, яке відстежує військові новини на всій планеті, цей медіаресурс розраховує на допомогу українців в іспаномовних країнах. У квітні 2023 року «Мілітарний» відвідали близько 9000 іспаномовних користувачів посилення (Vakarchuk, Nikolaieva 2024).

Серед незалежних та неупереджених ЗМІ можна виділити Radio Marti, незалежні радіо- і телевізійні канали, які є сестринською медіа-організацією «Голосу Америки», формують інший дискурс та правдиву версію війни Росії

проти України. Медіа-організація контролюється Управлінням телерадіомовлення Куби (ОСВ) у штаб-квартирі в Маямі, штат Флорида. Це частина Агентства США з глобальних медіа, ОСВ об'єднав зусилля з StopFake.org, українським фактчекінговим виданням, щоб протистояти іспаномовній російській пропаганді в Латинській Америці та Іспанії. Важливим кроком є створення проекту «Комунікаційна та адвокаційна підтримка позиції України в Латинській Америці», реалізується громадською організацією «Життестійка Україна» (Ucrania Resiliente). Учасники проекту розбудовують проукраїнську мережу підтримки та здійснюють системну комунікацію у медіапросторі ключових країн регіону, а саме в Аргентині, Бразилії, Мексиці, Колумбії та Чилі. Також запущено дві сторінки у Facebook іспанською та португальською мовами, створена іспаномовна сторінка в Instagram. Важливим є проєкт Ukraine World Español, який публікує новини та формує контент з українськими ЗМІ та інформацію про українську культуру у твіттері, а відомі інтелектуали, митці й журналісти з країн Латинської Америки запустили інформаційну кампанію на підтримку України в соцмережах під хештегом AguantaUcrania (Вакарчук, 2024. С. 24-27).

У справі з протидії дезінформації відіграє позитивну роль запрошення до України групи відомих журналістів та лідерів різних громадських організацій країн Латинської Америки. Безпрецедентним позитивним кроком можна вважати створення проєкту «Поєднуючи континенти», завдяки якому Лабораторія журналістики суспільного інтересу пропонує запрошеним журналістам з Латинської Америки, Африки та Азії розповідати своїм читачам про Україну. Журналістські зустрічі відбулися протягом 2023 році, журналістка з Мексики, стала однією з перших представниць Латинської Америки, яка долучилась до президентської ініціативи United24 (Вакарчук, 2024. С. 24-27).

Вперше в українській історії Міністерство закордонних справ минулого року розробило Стратегію розвитку відносин України з країнами Латинської Америки і Карибського басейну (ЛАКБ). А поточний, 2024-й, був оголошений роком повернення нашої держави у згаданий регіон. Така Стратегія розвитку розрахована на п'ять років. Основною її метою є виведення на новий рівень політичних, економічних, культурних, торговельних відносин. Важливо, що визначаються основні напрями діяльності України в регіоні Латинської Америки і Карибського басейну в умовах протидії агресії РФ, а також необхідність реальної підтримки у справі з відновлення миру в нашій державі та повоєнної її відбудови (Вакарчук, Комунікаційна. 2024).

Команда фахівців та експертів МЗС вперше сформовано Комунікаційну стратегію України з державами Латинської Америки і Карибського басейну. Серед іншого, нова Комунікаційна стратегія передбачає просування проукраїнських наративів, що мають бути наповненими українським контентом стосовно історії та культури нашого народу. Тобто, таким комунікаційним інструментом маємо донести правду про культурні та ментальні особливості українців (Комунікаційна стратегія «Україна-Латинська Америка»).

Таким чином, приїзд латиноамериканських журналістів до України став вагомою подією, про яку активно розповідалося і в місцевих, регіональних і

світових медіа. Для протидії російської дезінформації Україні потрібно довгострокове бачення того, розвитку контактів з країнами Латинської Америки. Розрахована на три роки нова Комунікаційна стратегія покликана вплинути на населення країн Латинської Америки, тим самим відчутно поглибити нашу співпрацю. Формування позитивного іміджу України сприятиме розвиткові багатосторонніх відносин та економічних і політичних зав'язків. Важливо посилити відвідуваність України журналістами та експертами з Латинської Америки, щоб вони власними очима дізнавалися про війну в Україні та наслідки російської агресії. Знайти можливості включення на телеканалах українських новин іспанською мовою, обмеження російського контенту іспанською мовою, та формувати українські наративи в медійному просторі, соціальних мережах та ін.

Список використаних джерел:

1. Албул, С. (2025) ЦПД: Кремль активізував пропагандистську кампанію в Латинській Америці. *LB.UA*. URL: https://lb.ua/news/2025/05/03/674557_tspd_kreml_aktivizuvav.html (дата звернення: 19.12.2024).
2. Вакарчук, К.В. (2024) Комунікаційна стратегія України щодо держав Латинської Америки та Карибського басейну. *Незалежний аналітичний центр геополітичних досліджень Борисфен Інтел*. URL: <https://bintel.org.ua/analytics/komunikacijna-strategiya-ukrayini-shoderzhav-latinskoyi-ameriki-ta-karibskogo-basejnu/> (дата звернення: 19.12.2024).
3. Вакарчук, К. В. (2024) Україна-Чилі: шляхи взаємодії та способи підтримки. *Незалежний аналітичний центр геополітичних досліджень Борисфен Інтел*. URL: <https://bintel.org.ua/analytics/ukrayina-chili-shlyahi-vzayemodiyi-ta-sposobi-pidtrimki/> (дата звернення: 19.12.2024).
4. Вакарчук, К. В. (2024) Шляхи протидії російській дезінформації в країнах Латинської Америки. *Гібридні загрози в сучасному світі*. Львів-Торунь: Liha-Pres. С. 24–27. URL: <https://ekhnuir.karazin.ua/server/api/core/bitstreams/51af8099-4ac2-41ce-959d-c9f61157e3da/content> (дата звернення: 19.12.2024).
5. Вигодянська, І. (2024) Топ-20 іспаномовних ЗМІ, які поширюють російську пропаганду та дружні Кремлю наративи. *ЕСПРЕСО*. URL: <https://espreso.tv/article-top-20-ispanomovnikh-zmi-yaki-poshiryuyut-rosiysku-propagandu-ta-druzhni-kremlyu-narativi>
6. Комунікаційна стратегія «Україна-Латинська Америка». *Міністерство закордонних справ*. URL: <https://mfa.gov.ua/storage/app/sites/1/ukraina-derzhavi-latinskoj-ameriki-ta-karibskogo-basejnu.pdf> (дата звернення: 19.12.2024).
7. Vakarchuk, K., Nikolaieva, M. (2024) Cuba, una pieza clave en la propaganda de Rusia contra Ucrania. *Marti*. URL: <https://www.martinoticias.com/a/cuba-una-pieza-clave-en-la-propaganda-de-rusia-contra-ucrania/384175.html> (дата звернення: 19.12.2024).